

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicijska, Semeniške ulice št. 2.

Naznaila (inzerati) se sprejemajo in veljá tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniški nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 5.

V Ljubljani, v četrtek 8. januarja 1885.

Letnik XIII.

Bismark pa Trst.

V torek pred novim letom prinesel je „Slovenec“ telegram, o katerem se nadjamo da ni všel pazljivosti naših čitateljev. Brzobjavna žica prinesla nam je namreč vest, da je Bismark svoje oko tudi na Avstrijo vprl, kar se tiče prekmorske politike in da hoče svoje mreže tudi v Avstriji razpeti, v ktere se mu bodo lovile žlahtne ribice slovanske. V Trstu se hoče vgnjezditi, Trst hoče napraviti za izhod velike nemške prekmorske trgovine. Dunajski nemški listi so vsi zato, da je prav, ako se v Trstu osnuje veliko-nemško trgovinsko društvo, ki bo pomorsko trgovino od laških luk Genovanske in Beneške privabilo v Tržaško. Od te strani bi tudi mi nič ne imeli proti tej najnovejši ideji nemškega kanclerja, toda stvar se nam zdi drugačna. Vsaj nam se vidi v čisto drugi luči, kakor pa omenjenim listom. Avstrija bo pri tem prišla le z dežja pod kap. Sedaj v Trstu prevaguje laški življ, ki irredento (laško) podpira; ako se omenjena vest vresniči, prevagoval bo nemški življ in nemška irredenta, zagrizla se bo v slovansko telo našega Primorja ter mu bo jela slovansko srčno kri piti. Nemški vpliv bo tako krepak postal vsled tega v Trstu, da bomo še v Ljubljani po njem razburjene valove čutili. S tem se bo storil prvi korak, da se spolni srčna želja: „Deutsch bis zur Adria!“

Tako sodi tudi Praška „Politik“, ki se prav odločno protivi tej napravi. „Leto 1866, piše omenjeni list, vrnilo je avstrijsko-ogerskemu cesarstvu njeno popolno vrhovnost in samostalnost, pa spomini na nekdanjo zvezo zahodne Avstije z nemško zavezo se v politiki še zmerom zoperno pokazujejo. Od časa do časa se čujejo glasovi o ponovitvi take ožje zveze. Znano nam je, da je g. Bismark že l. 1867 nekaj enakega po grofu Tauffkirchenu na Dunaju predlagal, in omenjal tudi l. 1879 v obravnavah z Andrassyem; znano nam je dalje, da se velik del naše nemško-narodne stranke s čedalje večo nesramnostjo poteguje za dejansko izvršitev te načelom diplomatske zveze dveh samostalnih držav nasprotno namere. Pri takih okoliščinah treba se je skrbno vsega ogibati, kar bi se zdelo naj pohlevnejši pričetek v

tem oziru. Kar Trst sam zadeva, bilo je to mesto v pruskih državnih pismih že večkrat zaznamovano ko nemško ladjišče. Ako se toraj v Trstu naseli od nemške vlade z velikimi pripomočki podpirano parobrodno društvo, se bode še bolj vtrdila domišljavost, da je Trst nemško ladjišče. Ne gledé na to, bilo bi pa tako društvo tudi mogočno orodje za ponemčevanje. So sicer nedolžni ljudje, ki v ponemčevanju Tržaškega mesta vidijo najboljši pripomoček izogniti se nevarnostim „Italie irredente“. Pa to bi se reklo hišo zažgati, da bi se prepodile podgane. S pomočjo cesarske nemške družbe in v prusoljubnem duhu ponemčeni Trst bi bil našemu cesarstvu po okolnostih ravno tako nevaren, kakor italijanski Trst, kakor je preveliko prijateljstvo med državami včasih veliko nevarnejši kakor sovražstvo! Najbolj varno poročstvo zoper vse ločilne namere v Trstu ne bode ponemčenje tega mesta, ampak združenje njegovo s slovanskim primorjem, od kterege je bilo l. 1849 odtrgano. Nikakor Avstriji ni na korist, da bode že samo na sebi močno n. mško-državno naselništvo v Trstu dobilo mogočno podporo v cesarski nemški parobrodski družbi.“

Tako se nam zdi stvar s političnega stališča. Ako pa preiščujemo to zadevo v trgovinskem oziru, moramo pač obžalovati, da bi se kaj takega pri nas sploh dovoliti zamoglo. Resnica je, da sedanji Lloyd ni mnogo vreden in da ima vlada vsled subvencije, katero mu od leta do leta tlači v nenasiteno žrelo njegovo, le zgubo pri njem. Da je pa krivda edino le na Lloyd, dokazuje nam Bismark sam, ki si upa ustanoviti ondi nemško trgovinsko društvo. Ako bi se ne bilo nadjati dobička, bi se stari in skušeni lesjak pač ne vtikal. Vlada naj toraj Lloyd prevzame v lastne roke, naj ga preskrbi s parniki, ki bodo zahtevam sedanjega desetletja zadostovali! Vlada bode s primerno carino, ktera je na vse inostransko vpeljana, in ktera bi se morala za ta slučaj za vse c. k. parnike došle iz inostranstva primerno znižati, za nemške pa kakor za vse druge neavstro-ogerske pa nič. Tako bi se dalo Trstu pomagati. Druge pomoči mu mi ne vemo. Ako se pa za Trst tudi z naprej ne bode več brigala, kakor do sedaj, no potem pač ne bo drugače mogoče, kakor da bosta

Bonghi od one, Bismark pa od druge strani skrbela, da se bo Bonghijev program točno izvršil ob svojem času.

„Adio Lloyd, adio avstrijska trgovina“, se bo lahko po vsi pravici reklo, ako se v resnici v Trstu nemško parobrodno društvo na noge spravi, kajti spravilo se bo na noge pod takimi pogoji, ki bodo Lloydovo prekmorsko trgovino hipoma vdušili. Le poslušajte, kaj se zahteva za vstanovo oziroma za podporo imenovane črte od nemškega državnega zbora. Na novo vstanovljena linija mora imeti parnike, ki se bodo lahko z najboljšimi celega sveta uspešno meriti zamogli, kaj pa še le z Lloydovimi, ki so večinoma stare škatlje! Pot iz Hongkonga v Trst morali bi parniki nemškega društva k večjemu v 30 dneh dokončati, Lloydovi parniki pa za to pot svojih 53 dni potrebujejo. Kdo, vprašamo Vas, bo pač v bodočnosti še svoje blago iz Hongkonga ali iz drugih krajev istočne Azije ali Indije po Lloydovim pošiljal, ako mu celih 23 dni kasneje dojde, kakor bi mu došlo po parnikih nemške družbe! Le pod temi pogoji dobilo bi potem društvo od nemškega državnega zbora zdatno podporo v podobni nekaj milijonov mark. Da se Tržaški nemški list za napravo poteguje, je vrjetno in tudi vemo zakaj, da se ji mi protivimo, imamo svoje dobre vzroke, ker se bojimo za popolni propad naše domače trgovine, če prav se ne da tajiti, dá bode naše cesarstvo po vpeljavi nove proge več pridobilo, kakor pa zgubilo, kajti mnogo blaga, ki sedaj iz Azije daljno pot preko Hamburga in drugih nemških mest hodi, volilo bo pot preko Trsta, kjer bo plačalo svojo colnino. Lloyd pa družega ne bo kazalo, kakor oditi spat, ali pa se popolnoma prenoviti!

Sicer pa se v zadnjih dneh „Politiki“ z Dunaja piše, da o napravi nemškega parobrodnega društva v Trstu resnobnega govorjenja in prevdarjenja do sedaj še nikjer ni bilo na Nemškem. Vsa razburjevalna govorica povzela se je iz vtemeljevalnega poročila za podporo vstanovitve novega prekmorskega trgovinskega društva nemškega, ki se hoče vstanoviti le pod tem pogojem, ako se mu dovoli za pričetek vožnje prosta vstanovitev ali v Trstu, Benetkah ali pa v Genovi, od koder bi vozilo

LISTEK.

Vače z okolico.

(Opisal J. Ravnikar.)

I.

Trg Vače leži ob vznožji griča Maškoveca in Slemške gore na levem bregu Save v Litijskem okraju; šteje 49 hiš in 296 prebivalcev, ki se pečajo edino le s kmetijstvom. Razun prelepe in jako prostorne farne cerkve, koja je jel precej po strašnem požaru l. 1834 tedanji g. župnik († 1864 l.) M. Kristan zidati, ne najdeš nikakoršnih drugih znamenitosti v trgu. Posebno lep je božji grob, ki stoji zmirom, v nalašč zanj k cerkvi prizidani kapelici; narejen je skoro ves iz samega stekla v raznih podobah. V vsi svoji lepoti se ti pokaže na veliki petek zvečer v mraku, ki ga razsvetljuje po več sto lučic. Če bi kateri izmed čitateljev utegnil kedaj priti na Vače, naj se le oglasi pri cerkovniku, ki je pri ljudstvu le znan pod imenom: Slamnikar-

jev Janez; on rad pokaže slehernemu tujeu cerkev in božji grob.

Cela občina pa šteje 134 hiš in 804 prebivalcev ter obsega sledeče vasi: Režiše (24 hiš, 158 preb.), Maškovec (4 hiše, 27 preb.), Strmenec (Strmea, 6 hiš, 47 preb.), Klenik (12 hiš, 72 preb.), Potok (16 hiš, 84 preb.), Slivna (33 hiš, 194 preb.), Tolstivrh (7 hiš, 42 preb.); zaselja: Grmovšek, Hosta, Klanec, Lošče, Globodonk, Bežengrad, Hrastje, Smogorija, Zapeci, Selo, Močila, Rove, Vrtače in sosesi: Bukavica in Ljubek.

Vače morajo že silno stare biti, kajti že Valvazor o njih pripoveduje sledeče: „Mali trg leži na visokem gorovju, kjer ni nobene ravnine; vendar je gori dovolj rodovitnega polja, ki pa manj ali več visi. Tudi sadnega drevja — posebno orehov — je na Vačah in v okolici obilo. Blizu trga je neki znamenit kamnolom, kjer se dobé kamnene plošče, napolnjene z morskimi mušelnimi in polži, kar se sploh po več krajih na Krajskem pogosto nahaja. (Kje je bil tak kamnolom za časa Valvazorja, pisatelju teh vrstih ni znano.) Vače so dobile ime od nekega grajskega turna (Schloss Thurn), ki je tukaj

stal pred kacimi 300 leti. V njem so stanovali „Vaški gospodje“ (die Herrn von Watsch). Ta turn so imenovali „Vaški turn“ (Watscher Thurn). Vače so bile v oblasti Vaških gospodov in sicer je bil l. 1358 gospodar neki „Oton Vaški“, sin „Gundljanov“. Toda ta rodbina je že zdavno izumrla. — „Vaški turn“ se je pozneje polagoma razširil v trg, ki pa ni obzidan, ampak stoji čisto prost od vseh strani, ter pripada že veliko let pod „Ljubeško grajščino“*), sedaj lastnina barona Ivana Vicanštajn-skega.“

Vače so prvotno pripadale k Mengiški fari; a že l. 1426 so bile samostojen vikarijat. Leta 1596 je bil za vikarja imenovan neki Gregor Šega. Da imajo Vačani tako krasno cerkev, se imajo največ zahvaliti slavnemu biskupu Tržaškemu M. Ravnikarju, ki je za zidanje cerkve mnogo novcev daroval. Ker ta blagi škof v svoji oporoki tudi ni pozabil svojih ubogih rojakov, naj mi bo dovoljeno o njem na tem mestu napisati kratki životopis.

Pokojni škof Ravnikar se je rodil na Vačah l. 1776. Šolal se je v Ljubljani, kjer je tudi l. 1802

*) O tej grajščini hočem na drugem mestu govoriti. Opazka pis.

potem v iztočno Azijo. Prav, ako ni več na tem resnici, vsekako pa naj bo to naši vladi nekaj migljev, da se ona požuri z avstro-ogerskim Lloydom po svojem ukreniti, ako hoče, da se ohrani Trstu avstrijska trgovina, Trst sam pa Avstriji. Po kaj tišči Bismark v Trst, ako nima umazanih in Avstriji škodljivih namenov; naj se rajši naseli v Benetkah ali v Genovi. Saj se Lahit tudi ne bodo branili dobička, ki ga jim bo nemško parobrodno društvo donajalo, potrebni so ga pa še stokrat bolje, nego Avstrija. Toda Bismark je tič, on dobro vé, da na Laškem za njegove zobe ni še prav nič lešnikov zrastle, pač pa je po avstrijski strani adrijskega primorja vse polno leščevja, katero Bismarka že dolgo časa v oči bode. Naj bo ona zadeva že toraj resnična ali izmišljena, avstrijska vlada Lloyd ne sme nič več iz oči spustiti. Malomarnež je, da mu ga ni para, kajti 53 dni potrebuje, da iz iztočne Azije v Trst prikolovrati, Nemci si upajo pa v 30 dneh iz Hongkonga semkaj priti. Tu je treba radikalne preosnove, ako hočejo da se ne bo državi škoda godila. Lahit so že skoraj na pol zdvijani po svojem časopisji vsled tega, da se misli Bismark Trsta okleniti s svojo železno roko, po katerem se ljubica „irredenta“ že tolikanj časa zastoni ozira. Saj imajo pa tudi vzrok, da se jezé, kajti Trst zdi se jim še mnogo več vreden, kakor pa Bismarku, kateri je jel okoli njega hoditi, kakor mačka okoli vrele kaše.

Ruski časniki in Velehradska slavnost.

(Konec.)

Jasno se pozná mér teh besed. A kdo je nespravljaliv, kdo zdráhljiv, da dela razpor med Slovanstvom. Duhovenstvo katoliško, ki v katoliškem mestu hoče slaviti spomin katoliškega apostelja, pač ne; menimo, da ne bode nikdo zahteval, da bi to slavilo slavnost v pravoslavni ali protestantski cerkvi in da se nikomur ne zdi čudno, če ima vsaj cerkvena slavnost „odločno katolišk značaj“. Svetska slavnost gotovo ne bode izključevala tudi drugih gostov. Po rečenih besedah pa sprevidimo, da se i pri bratih naših dejanja naša tolmačijo na slabo, kar si moremo le iz tega razlagati, da zajemajo iz nam sovražnih časnikov.

Toda dobé se tudi treznejši in pametnejši možje, ki ne podtikajo slavnosti političnih namér in ki ne iščejo prilike, kako bi ohladili svojo jezo nad sv. katoliško cerkvijo. Podajemo tukaj članek priobčen v listu „Svět“. Spisal ga je grof V. Komarov, lastnik tega časnika. V predmet si je izbral pisatelj slovansko vprašanje; povod k temu mu je dala imenovana slavnost. Dosti mirno je sicer pisan ta članek, a vendar se iz njega razvidi, koliko poména prištevajo Rusi samim sebi. Zdi se, da hočejo prevreči pameten panslavizem v — panrusizem. — Članek sam glasi se tako-le: „Slovansko vprašanje na Ruskem vzrodilo je življenje samo. Nihče je ni hotel, nikdo ni mislil nanjo, nobeden se ni brigal zanjo, a vendar je živela vedno, povsod, v vsaki reči in v bistvu svojem ni bila nikdar ločena od ruskega prestola. V boji Moskve z Novgorodom, z

Litavo, z Maloruskim, s Poljsko, v zunanji politiki, v vseh namérah njenih, v zadevah sobratov na balkanskem polotoku, za katerih osvobodjevanje turškega jarma svedoči zgodovina ruska poldruga veka in katero je zahtevalo za žrtvo na milijone ljudi in mnogo milijard v novcih. Slovansko vprašanje bilo je brezvspešno in brez nadeje. Vendar to vprašanje se niti danes zvesto in prav ne tolmači.“ „Svět“ se nato pritožuje o nedostatnosti slovanskih društev na Ruskem, ktera ne izvajajo svoje naloge, med tem ko se drugi slovanski svet krepko giblje in razvita.

V slovanskem svetu se sedaj vse to dobro spozna, kar je učinilo Rusko v letih 1875 do 1878. Sedaj vzlasti je doba, ko bi se imela Rusija okoristiti iz srčnih čutil, ki se javljajo njej nasproti. Vzlasti sedaj pa se brezumje in črna nevednost društvenih činiteljev v zboru za povzdigo Slovanstva napenja in stavi proti dobičku ruskega naroda. Sedaj dobiš dosti oseb, ki pač delajo nered v slovanskem svetu, toda nikogar, ki bi stal na višku sočasnih smotrov in ki bi dosegel zaželjeni namen. Zraven hudobnih je pa tudi mnogo bedastih, ki besedičijo kot babe, mesto da bi, ne mené se za malenkosti, delali po „svojem razumu“.

Povodom slavnosti tisočletnega spomina slovanskih apostolov na Velehradu, kjer je sv. Metod zakopan, misli se na stvarjenje obče-slovanskega shoda. Do sedaj še nikdo ne vé niti za program tega shoda, niti o voditeljih in o okolnostih, in pri nas že kričé, da se ta shod napenja proti Rusiji, da na tem shodu nastopijo Poljaki in Čehi, Rusiji neprijateljski, da poljski in česki listi zahtevajo, naj bi se Čehi in drugi narodi sestali na tem shodu s svojimi škofi na čelu, da je tudi vroča želja samega Strosmajerja, naj bi Slovane zedinil v jedno rimsko-katoliško cerkev.

„Vse to so igrarije, ktere se gnjusi čitati, tem manj pa ponavljati. Takovih spletek proti Rusiji ni, in Rusom se ni treba izogibati Velehradskemu shodu, marveč pripomoči, da bi se razumno vresničil. Nikakor se ne sme misliti na boj rimsko-katoličanov proti pravoslavji, marveč na vmirjenje. Ravno tako je treba, da bi se odstranil način, kakor se sedaj občuje z avstrijskimi Slovani, pri katerem bi se moglo zdeti, kot bi naméra slovanske jednote bila neprijateljsko rovanje proti gospodujoči rodbini Habsburški. To je nepristojnost, na katero ni treba misliti. Slovanska vzajemnost ima samo kulturne namene. Duševna vzajemnost slovanskih narodnosti, vzajemnost mišljenja in namér, narodni nameni vedejo družega z drugim in ta vzajemnost jim obeta duševni napredek. Vendar pri tem naj se nikakor ne misli na zmeno vlade, na spreméno državnih mej ali na preobračevanje rimskih katoličanov v pravoslavne ali pravoslavni v rimske katoličane. To so strašila samo za otroke in to za prav — bedaste otroke.“

„Narobe, Rusija naj se podá na Velehrad, seveda se razume, da zastopana od izvrstnih in odbranih mož in k temu naj bi se posebni odbori stvorili, da bi se vsem neprilikam izognilo. Rusi se bodo [sprejeli s častjo in ljubeznijo v mestu apostelnovanja sv. Cirila in Metoda, sprejeli se bodo kot stareji in modreji bratje, kakor najbolj duševno in gmotno razviti, kakor proslavitelji in dobrotniki

Slovanstva od Adrije do Tihega morja. Ravno tako se ni ničesar bati pravoslavnemu duhovenstvu, da bi se rimsko-katoliškemu postavilo nasproti. Pri tem pridobi, a ne izgubi ničesar.“

—r—

L. 1884 umrli domačini.

(Konec.)

3. novembra je umrl magistratni svetovalec, g. Ljudevit Perona, rojen v Novem mestu l. 1827. Bil je najprej v cesarski službi, ko je pa mesto prevzelo policijo, je stopil pokojni v mestno službo. Morda ga ni človeka v Ljubljani, ki bi ranjkega ne bil poznal, ali v kaki uradni zadevi ne bil z njim občeval. Kar se pa tiče njegovega uradovanja, je le soglasno mnenje vsega občinstva: Bog nam daj še več takih uradnikov! Ni ga pa tudi skoraj uradnika v Ljubljani, ki bil na tako visoki stopinji tako neprestrašeno kazal se katolika. Vsak dan ga je bilo videti med prostim narodom pri sv. maši. Koliko je on slabega odvrnil, znano je le v krogih, kjer je uradoval. V njegovem zasebnem življenji je bil zgola prijaznost in vljudnost. Ostal je v samskem stanu, a ravno zaradi tega je bil še večji dobrotnik sorodvincem, revežem. V svoji oporoki je mislil na vse svoje prijatelje, soradnike, za splošnega dediča pa je postavil vpravni svet Vincencijske družbe, toraj sirote iz mesta in dežele. Prav bridko je vsem, da morajo pogrešati tako ljudomilega gospoda, posebno pa tem, ki so bili z njim v ožji zvezi. — Kakor splòh človek, ki ljubi resnico in sovraži laž, ni bil nasprotnik slovenski narodnosti, in je resnice povedal tudi ta čas, kedar višim ni bilo ljubo, slišati jo. Da pa ni mogel stati med narodnimi boritelji v prvi vrsti, tega gotovo nihče previden ni tirjal, dosti, da so taki gospodje nepristranski in pravični, in Slovenci jih ljubijo.

1. decembra je umrl v Konjicah na Štajarskem, dr. Prus, odvetnik, odločen narodnjak, skoz in skozi poštenjak, vrl in blag rodoljub. Njemu je posebno pripisovati, da je narodna stranka zmagala pri zadnjih volitvah. Umril je nagle smrti v možki dóbi svoje starosti na žalost svoji rodbini in narodni stranki, ki je v njem spoštovala svojega neprestrašenega voditelja. Ako pride učen in izvrsten mož blagega značaja na odlično mesto v družbinskem življenji je njegovo delovanje podobno sadonosnemu drevesu, ki pripogiba svoje veje, da potrebnim pomaga. Slava takim možem, naj najdejo obilo posnemovalcev!

Poleg Aleksandra Vélikega in Aristotelja imenuje se tudi Herostrat, kdo se bode toraj čudil, ako poleg slavnih mrtvih, kakor smo jih našli, n. pr. viteza Schneida in Ljudevita Perone, imenujemo nesrečnega človeka, ki je neznansko gorje nakopal mestu in deželi, ki mu je delila lepo službo, v kateri bi bil lahko shajal, in kteremu se je zaupalo, kakor se zaupa najbolj poštenim in zvestim, a kaj stori toliko slavljen mož? Potem, ko je toliko ljudi v nesrečo pahnil, kupčijo in obrt na Kranjskem zelo zelo poškodoval, kredit podkopal, svoje ime pred vsem svetom onečastil, stopil je pred večnega sodnika, oškodovanim pa zapustil svoje telo in morda tudi skrb za zapuščeno obitelj. Vsakdo je uganil, da mislimo tukaj nesrečnega ravnatelja propadle eskomptne banke v Ljubljani, ki je izneveril tisočake in poslednjič na sv. Štefana dan sam sebe usmrtil. Pri občni žalosti in obupnosti le toliko rečemo, tujec je moral priti, da je v Kranjski deželi toliko zmešnjav, toliko žalosti napravil, domačin bi menda ne bil zmožen kaj takega storiti, javalne bi mu bili prostosrčni ljudje toliko zaupali, kakor prekanjemu tujcu. Pred nekaj časom nesrečni mladeneč še stotino tega ni izneveril, a vest ga je tolikanj pekla, da ni hotel dalje živeti, ta tujec pa se je okolo ponašal med gospódo, ki so ga v službo vzeli, in še le poslednjič, ko so mu dokazali njegovo nezvestobo, umaknil se je odgovornosti po načinu toliko groznem kolikor ostudnem in zaničevanja vrednem. Ali bode ta nesrečni slučaj nas prostodušne in zaupljive Kranjce kedaj spametoval, ali bode svet spoznal kedaj, da za take odgovorne in nevarne službe ni potreba le spretnosti in dvorljivega obnašanja, marveč da je poglobitna reč zvestoba in kar je z njo v tesni zvezi, strah Božji. Kdor se Boga ne boji, ta se tudi ne bode bal ljudi oslepariti in ogoljufati, samo da bode mogel to storiti. Bolj ko je učen in prekanjen tak človek, bolj je nevaren. Priprost človek in navaden tepec ne bi bil mogel nikdar napraviti toliko škode. Pri občnem sočutji, katero imamo z ne-

pel novo mašo. Precej so ga postavili za učenika dogmatike. Od l. 1805 je bil tudi verski učenik v sedmi in osmi šoli, potem vodja Ljubljanskega semenišča; za časa francoske vlade l. 1809 „kancelar“ vseh šol, na to pa ravnatelj sedme in osme šole. Leta 1827 je bil imenovan za svetovalec pri c. kr. primorskem poglavarstvu v Trstu. Razun peterih Mojzesovih knjig, ki pa niso bile še natisnjene, je poslovenil „Zgodbe sv. pisma za mlade ljudi“ (natis v Ljubljani l. 1815—1816). Akoravno mu je slovensčina tako čista, da ni mislil in pisal tako lepo po domače nikdo pred njim, celó Vodnik ne; pa se je vendar niso hoteli poprijeti, zato ker se nahaja vmes tudi drugi deležnik minulega časa (čitavši, zagledavši itd.), ki je potihnil po Slovenskem že skoro popolnoma. Zaradi tega menda niso tudi zagledale Mojzesove bukve belega dne. Zbog posebne učenosti in pobožnosti je bil izvoljen l. 1830 za škofa Tržaško-Koperskega, kjer je tudi umrl l. 1845. (Iz „Miklošičevega berila“ za osmi gimnazijalni razred.)

Mimogredé naj tudi omenim nekoliko občinske razmere. Vače so menda edini trg na Kranjskem, koji nima niti ene majhne brizgalnice. Gorje Vačanom, ako nastane ogenj. Za nobeno poslopje

ni rešitve, ker je vse na kupu in ker je skoro polovica hiš s slamo kritih. Mari ni že skrajni čas, da začne občinski odbor s svojim predstojnikom na čelu misliti na to, kako bi se preskrbela tolikanj potrebna brizgalnica? Pri bodočih občinskih volitvah naj možje gledajo na to, da dobé za župana moža, ki bode imel srce in možgane na pravem mestu, imel le korist in blagor cele občine pred očmi. Ako ste že preskrbeli lep vodnjak na trgu, si bodele menda tudi koristno brizgalnico omislili! „Bralno društvo“, ustanovljeno pred par leti, bo neki tudi kmalo zaspalo, ker se domačini zanj premalo brigajo. Saj tako sem slišal. Največi vzrok je pa ta, da ljudje krajcarje znosijo rajše kramarjem za tisto — bodi Bogu potoženo — tako škodljivo pijačo, ki je pri ljudeh najboljše znana pod imenom: „heroš“, kakor pa za kako koristno napravo. Ta grda navada je v ljudstvu že tako vkoreninjena, da se ne bode z lepa odpravila. Po mojem mnenji bi jo zamoglo le visoko obdačenje alkohola (špirita) zatreti. — Nisem si mogel kaj, da ne bi bil povedal, kar mi je že dolgo kot kamen ležalo na srcu.

(Konec prih.)

srečnimi žrtvi prekanjenega zlodeja, nočemo ljudi še huje žaliti in dražiti, le želimo, da bi si vsi, vzlasti tisti, ki so v življenju odlični po svojem stanu in po svojem premoženju, nauk, ki ga nam daje obžalovanja vredni dogodek v našem mestu, dobro zapomnili in se po njem ravnali, kedar bodo iskali ljudi, katerim bodo izročili važne in odgovorne službe. Žalostni so bili božični prazniki, žalosten bode začetek novega leta, a trpimo vsi skupaj voljno in potrpežljivo, ter prenašajmo zlo, katerega smo si sami nakopali, kakor možje in kristjani. Zgubljen je le tisti, kdor zgubi zaupanje v Boga in v svojo moč, le-ta kdor je tako samopašen in lahkomišelen, da zgubi vso vero in zaupanje, kedar se mu stvar obrača na slabo, je zares revež in pomilovanja vreden.

Politični pregled.

V Ljubljani, 8. januarja.

Notranje dežele.

„Politik“ pripoveduje, da se v **Gorici** pripravljajo na cerkven shod, katerega se bodo vdeležili pod predsedništvom ilirskega metropolita, Goriškega nadškofa, njegovi sufragani škofje iz Krka, Poreča-Pulja, Trsta in Ljubljane, da se posvetujejo in določijo, na kak način, da bi se po naših krajih in po Primorji zatrl in iztrebil Strosmajerjev duh. Kakor dotično poročilo govori, bi se bili omenjeni višji pastirji morali že sniti takoj po posvečenju novega škofa Poreško-Puljskega. Podučeni nismo, koliko je na tem, po vseh vnanjostih soditi, sme se pa vendar trditi, da je to poročilo samo „pium desiderium“ (srčna želja) nekterih gospodov v Trstu, ki bi naše Primorje najrajše s samimi radikalnimi Lahi napolnili. Na to kaže napredovajoče polahovanje šol po tužni Istri, podpora že obstoječih laških in zabranitev ustanove slovenskih šol po Trstu, kjer bi bile mnogo bolj potrebne, kakor so pa šulferajnske po Stajarskem in Slovenjem Koroškem. Da je slovanska zavednost in domoljubnost med jugoslovansko duhovščino Lahom huje nego tru v peti, radi verujemo; kajti to je ravno stebel, ob katerega se po Primorji, posebno pa po Istriji probujena narodnost opira, da vsled hudega napora in pritiska od nasprotne strani ne omahne.

Na **Hrvaškem** je bilo takoj dva dni po novem letu v deželnem zboru zopet silno vroče. Starčevićanci so bili ondi in so se z narodno ali vladno stranko zopet do dobrega sprijeli. Obravnavali so 2. in 3. t. m. indennitetni predlog, kateremu so se vsi Starčevićanci navdušeno vstavljali. Govorili so več ali manj vsi živahno, tako ognjevit pa, kakor Starčević, nikdo ne. Da bo marsikaj v njegovem govoru pretiranega, smo prepričani, toda ne pozabimo, da, kjer je veliko dima, je tudi gotovo ogenj in to nam je povod, da Starčevića tukaj zopet podamo, kakor se je on sam kazal v deželnem zboru. „Država je družba, pravi Starčević, v kateri naj vsak državljani dobi svoje varstvo in pravico gledé osebe in imetja. Hrvaška je vsled pogodbe sicer ogerska pokrajina, toda tudi tukaj bi se morala čuvati prostost vsakega, tega pa tukaj nimamo; mi imamo edino le težnjo, država nam pa prav nič ne ponuja, kar bi bilo za našo varnost. Vlada nima pri narodu nikakega zaupanja; gosposka ne pozná druge naloge, kakor davek pobirati, nas pa smatra za upornike, ker se takemu postopanju protivimo. Še celó pri kralji nas sumničijo! in pravijo, da bi bil on rekel: „to kar Hrvatje počenjajo, je ostudno!“ Tega jaz o kralji ne morem verjeti in ako bi on svoje ljudi tako dobro poznal, kakor jih mi poznamo, bi si še vse drugače obsodbo o njih napravil. Kaka da je pri nas javna varnost, so zopet izvrstno pokazali ravnokar minuli prazniki. V Jaski vdeležile so se polunočnice same ženske; na vprašanje, zakaj da ni moških, so rekle, da morajo doma ostati in čuvati, ker se bo nočjo zopet požigalo. V Draganiči so oropali ondašnjega trgovca; sedaj mora pa še samega sebe čuvati. V resnici, da v tej državi ni vredno, da bi človek davek plačeval! Ko bi bili v Draganiči peli „Živila Hrvatska“, namesto da so oropali trgovca, bi bila vlada že zdavnej ondi orožnike nastavila. Kako pa je to, da so Madjari sedaj gospodje pri nas, ki so bili leta 1848 za upornike oklicani? Kako se postopa z našimi graničarji? Edino, kar še imajo, gojzde, hočete jim pobrati, ker jih hočete z mrazom uničiti. Sicer se pa za bodočnost Jugoslovancev ne bojim, če tudi so taisti sedaj na Avstro-Ogerskem najbolj nesrečen narod, kar pa ne bo večno trajalo. Sveta Rusija, ki je iz praha dvignila Srbijo, Bolgarijo in Ornogoro, tudi na Hrvate ne bode pozabila. Le zapomnite si, da se bode Hrvaška zopet zjediniła z ono ogromno narodno družino, ki prebiva od Trsta do Novaje zemlje. Tedaj pa vas hočem vprašati, kje je ogerska krona? tedaj bomo v prosti Hrvaški slobodnega sreca vskliknili: „Živio Nj. Veličanstvo, kralj hrvaški!“ Jaz spoštujem Madjara, kadar si brani svoje pravo, toda tudi naše pravo naj spoštuje! Naš staroslavni jezik, kojega so spoštovali od Adrije do Carigrada, kjer je bil celó dvorni jezik, se sedaj povsod spodriva in

po naših železnica govori se madjarski! O indenniteti govoriti, ni vredno, kajti določili ste jo že v Budapeštu. Tisza je leta 1861 rekel, da vsaka revolucija od zgoraj pride; sedaj govori drugače in je zaradi tega svojega semkaj poslal.“ Tukaj je predsednik Starčeviću besedo prepovedal.

Vnanje države.

Na Balkanu je v najnovejšem času jel **bolgarski narod** oči vse Evrope na-se obračati. Toraj ne bo odveč, ako enkrat ondašnje etnografije omenimo. Prebivalcev je v kneževini Bolgarski, ki se ob dolnji Donavi razprostira med Rumunijo, Srbijo, Rumelijo in Črnim morjem, 2.007.920 in sicer 1.027.804 moških in 980.116 ženskih. Po veri so večinoma pravoslavni in sicer 69-9 odstotkov. Vrh tega je pa tudi še nekaj ljudi družih veroizpovedanj v deželi. Med temi je največ Turkov blizo 25%, kateri so se pa redno izseljevati jeli proti jugu. Židov po Bolgarskem do sedaj še ni mnogo, k večem kakih 0-9%, ravno tako malo je katolikov ondi. Gledé jezika so prebivalci večinoma Bolgari in sicer 67%; Turkov nekako 25%, Rumuncev 2% in ciganov 2%. Nekaj stotin španjskih židov, Tatarov, Grkov, Armencev, Rusov, Srbov, Hrvatov in Slovencev je razkropljenih po deželi, večinoma pa po mestih ob Donavi naseljenih. Ministerstvo je sedaj ondi radikalno, načelnik mu je Karavelov, ter si vse prizadeva za vstanovitev Velike Bolgarije, t. j. združenje kneževine Bolgarske s turško pokrajino Rumelijo, kjer itak Bolgari stanujejo in če se bo dalo morda še Macedonijo k obema priklopiti. Vse tri dežele združene obsegale bi blizo 150.000 štirijskih kilometrov, kar bi bilo blizo četrti del našega cesarstva. Korak za korakom približujejo se Bolgari svojemuo zjedinenju in to za to, ker Evropa za sedaj ne mara nič o njem slišati. Dosegli ga bodo pa vendarle, kajti na to jih Turki s svojim preganjanjem in morijo po Macedoniji sami pripravljajo.

Bolan človek skuša si vse odstraniti, kar misli, da bi mu škodovati utegnilo. Bismark enako postopa z **nemško državo**. Na vsako še tako pohlevno sapico pazi, o kateri misli, da bi ji škodovati utegnili, ter ji zapre duri, ako je le mogoče. Še bode menda čitateljem v spominu, kako je pred nekaj meseci podil in izganjal ruske podanike, večinoma delavskega stanu, iz Berolina; nekoliko pozneje doletela je enaka osoda nekega ogerskega dopisovalca v tuje časnike, in sedaj se poroča iz Berolina, da so na sv. Štefana dan minulega leta Berolinski redarji prinesli laškemu podaniku, dr. Benedetto Cirmeniju, zapечатen izgonški ukaz. Notri je stalo to-le: „Laški podanik Benedetto Cirmeni, prebivajoč v Berolinu, postal je vladi nadležen. Vsled tega se mu nalaga, da mora Nemško v dveh dneh zapustiti.“ Doktor se je takoj drugo jutro podal na policijsko ravnateljstvo, kjer je po vzroku svoje nadležnosti poprašal in zvedel, da je zaradi tega nadležen postal vladi, ker je na sumu, da dopisuje v laške časnike o nemških razmerah v smislu, ki nemški vladi ne ugaja. Kaj takega svet vendar ni še doživel! Kaj bi Nemci rekli, ko bi Avstrija za pero prišla ter kar od kraja izganjati jela vse one lažnjive inostranske dopisune, ki posebno o slovanskih zadevah tako grdo lažejo v veliko-nemške liste? To bi vam bilo vpitja, zabavljanja in očitanja o krivičnosti, in kdo vé, kaj še. Tukaj je pa v nemško-liberalnem taboru vse tiho. Bilo bi pa prav dobro in zdravo, ke bi tudi avstrijska vlada prusko v tej zadevi posnemala, zlasti kar se tiče krivonosnih dopisunov. To že res ni le židovsko nesramno in lažljivo, ampak mnogokrat res prav satansko, Avstriji na veliko škodo.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane, 7. januarja. Zadnji dan minulega leta šel je nek tukajšnji potepuh pregledovat pisma, ki so bila v poštni truhici, pribiti na Krisperjevi hiši, nasproti magistratu. Ker ni bilo nanj nobenega pisma, nobenega vošila za novo leto, obsla ga je jeza, in misleč si, če ni za-me nobenega lista, naj tudi nekteri drugi ničesar ne dobé, je vzel iz truhice seboj šest dopisnic in sedem pisem. Dobičkaželjen, potrgal je pismom prilepljene marke in rastrgane zavitke z listi vred zmašil je v strgan na g. župnika v S. napisan zavitek, katerega vtisnjene marke ni mogel rabiti, ter poslal pismo po pošti v S. Od družih treh pisem poslal je jedno, se vé da strgano, na določeno osebo, drugi dve je pa sam obdržal, kateri ali je že ali pa še le bode morda zopet komu poslal.

A zlobnež ni bil zadovoljen samo s tem, da je potrgal marke in skoro vničil poslane listke, temveč v svoji hudomušnosti spravil se je tudi nad dopisnice. Pripisal je k zapisanim vošilom za novo leto z rudečim svinčnikom in črnilom še svoja tako zelo nesramna in nespodobna vošila, da se je moral vsak prejemalec dopisnice v S. in drugje žaljenega čutiti.

Najbrž ravno tista zlobna roka je že tudi pred nekoliko dnevi minulega leta pisma iz skrinjice krala

in jih potem drugim poslala. Pisatelj teh vrstic pri-tožil se je zaradi tega dogodka na c. kr. poštni urad in dobil tam odgovor, da se to ni zgodilo na pošti, in da zato pošta tudi ne more biti odgovorna. Kdo pa je za to odgovoren in kdo ima skrbeti za to, da pisma pridejo nepokažena na svoje določeno mesto? Res, neposrednje pošta tega ni kriva, a brez krivde vendar le ni.

Toliko namreč je pošta tega kriva, da daje tatovom s svojimi premajhnimi, in zato mnogokrat prenapolnjenimi, zraven tega pa še slabo narejenimi skrinjicami tako rekoč priliko liste krasti. Tudi nepoštenost, oziroma tatinstvo, je napredovalo, ter ni več tisto, kakor pred 50 leti. Kar se ravno tružice na Krisperjevi hiši tiče, smo že večkrat zapazili, da je bila tako polna, da se je le s težavo še kako pismo noter vsililo. Enako je s pismi vedno natlačena skrinjica pri mostu na ribjem trgu. Da bi se pa z orodjem ne dala pisma jemati tudi iz večih tružic, je treba misliti si drugo boljšo napravo, iz katere bi ne bilo mogoče nepoklicani roki pisma krasti.

Pošto podpirati pri tem res težavnem poslu moral bi tudi magistrat z redarji, kajti najbrž tisti tat se že drugič ni bal vzeti pisem iz poštne skrinjice pri Krisperjevi hiši, ki je vendar pred nosom policiji. Večkrat je bilo že slišati, da ima magistrat premalo redarjev in zato ti ne morejo povsod biti.

Toda ker ne more to premajhno število čuvajev za varnost dovolj skrbeti, zakaj se njih število ne pomnoži? Res, da magistrat to z dobrega namena stori, a kjer je javna varnost v nevarnosti, se ne dá štediti. Naj se varčno ravná, kjer mogoče, le nikar tam, kjer je vsemu občinstvu in meščanom na škodo.

Iz Zagorja poleg Save, 6. januarja. (Za obletnico našim občinskim volitvam.) Nedavno je bilo čitati v „Slovenec“ o volitvi novega župana na Mirni, kjer se g. dopisnik prav pohvalno izraža o g. okrajnem glavarju Novomeškem, ki je vodil volitev.

Tudi pisatelju teh vrstic je ta gospod dobro znan, zlasti od poslednje volitve v veliki občini Šmihel-Stopiče. Ker je ena naj večjih županij na Kranjskem, ima tudi različne prebivalce gledé narodnosti in mišljenja: priproste kmete, pa tudi obrtnike, trgovce in graščake. Pri takej raznovrstnosti volilcev in tako dolgotrajni volitvi (od jutra do poznega večera) se pač človek kaj lahko spotakne nad kako stvarjo; pa g. okrajni glavar se je obnašal tako možko in nepristransko, da se mu ne najmanjše stvarice ni moglo očitati ali v zelo šteti. Da je šla volitev urneje izpod rok, imeli smo volilci listke z napisanimi kandidati, s čemur smo hotli ustreči sebi, pa tudi volilni komisiji. In res smo na večer drug družemu hvalo vedeli, ker bi bilo sicer treba volitev še drugi dan nadaljevati.

Zakaj sem navé ta dogodek, ki je že davno minul? Zato, ker ni pri slehrni volitvi takó, kakor je bilo pri tej in se tudi vsak voditelj volitve v enakem slučaju ne obnaša tako, kakor res vse hvale vredni okrajni glavar Novomeški.

Odkar smo pri nas imeli občinsko volitev, minulo je sicer že leto in dan in že smo kolikor-toliko navajeni na novega župana in njegove svetovalec; a ker še nihče nič ni spregovoril o tem, kako se je ta volitev vršila.

Najprej omenim, da so pri tej priliki volilci tudi imeli listke z napisanimi kandidati in sicer ne samo narodne, ampak tudi nasprotne stranke. Pa pri nas se ni dovolilo, da bi bil smel volilec z listkov brati možé, katerim je hotel dati svoj glas, in mnogim volilcem jemali so se listki iz rok, da so bili možje potlej zmedeni in prav v zadregi, kogá naj volijo. Vse to se je godilo pri volilcih tretjega razreda, kjer volijo večidel le kmetje. *)

Ko je volitev v tretjem razredu minula, imel bi bil voliti prvi razred. Navadno se ta volitev precej prične, ko je prejšnja končana, pri nas pa se je nekoliko počakalo, in volilci so šli prej še v neko sobo, kjer so se zavezali biti vsi za enega, eden za vse. Čez dobre četrte ure se volilci zopet povrnejo in kmalu smo bili pri kraji. Kandidate pa smo, izvzemši enega, ki ne zna čitati — vsi brali z listkov, in to sedaj ni bilo niti „mechanisch“, niti „amerikanisch“, — marveč čisto pravilno. Izid volitve bil je tak, da je bila večina odbornikov izvoljena iz nasprotne stranke in vsled tega tudi nemško-liberalen župan. Ker po tej volitvi nič sedmine ni bilo, naj veljajo te vrstice za obletnico.

*) Kritiko smo morali izpustiti, ker bi jo bil bral samo g. državni pravdnik, pa vendar želimo, da bi list prišel v roke tudi našim p. i. naročnikom. Vredn.

Domače novice.

(*Katoliška družba*) imela je sinoči letos prvi svoj zabavni večer, kterege se je vdeležilo mnogo udov, in med temi več jako odličnih gospodov duhovskega in civilnega stanu, kar jasno kaže, da družba napreduje. Večerni govor imel je preč. g. prof. Marn „o pšenici in luliki“, s katerim je znal celo uro pazljivost zbranih udov tako na-se prikleniti, da niti vedeli nismo, kedaj je osem ura odbila. Učeni gospod zbral si je za geslo: „Z vero za narod“, kterege se je ves čas svojega govora vestno držal, katoliškemu kristijanu kazaje pot, po katerem naj hodi, da ga ne zadene strašna osoda, ki je po evangelijskih besedah namenjena luliki, kedar se bode enkrat pričel čas žetve. Naj bi se g. profesor pač še mnogokrat oglasil!

(*V tukajšnjem nunskem samostanu*) bila je danes zjutraj preoblečena gospdč. Bahovec, hči tukajšnjega hišnega posestnika in mokařja g. Bahoveca, in je dobila samostansko ime S. Matilda. — Slovesno samostansko obljubo naredile so: S. Kristina Pezdirec in S. Josipina Rambovšek, ter lajiki: S. Cirila Grošelj in S. Roza Špelak.

(*Pomiloščenje*.) Njih Veličanstvo presvitli cesar so z najvišjim odlokom od 6. januarja pomilostili 136 kazencev v kaznilnicah avstrijskih. Med njimi jih je na Ljubljanskem gradu 9, katerim so pregledali kazni skupaj 7 let in 4 mesece. V Begunjah je pomiloščenih 5.

(*Naznanilo in vabilo*.) Odbor narodne čitalnice Ljubljanske naznanja čč. gg. društvenikom čitalničnim, da priredi čitalnica v letošnjem predpustu štiri plesne veselice, in sicer: V nedeljo 11. jan. mali ples; v soboto 24. jan. mali ples; v nedeljo 1. febr. sijajni ples; v nedeljo 8. febr. mali ples. Začetek plesov ob 8. uri zvečer. Pristop k malim plesom imajo izključljivo le čč. gg. društveniki, k sijajnemu plesu pa tudi po društvenikih vpeljeni gostje, ki plačajo 1 gold. vstopnine. Gospodje imajo priti k vsem plesom v salonski opravi. Pri sijajnem plesu sviral bo oddelek vojaške godbe c. kr. pešpolka baron Kuhn št. 17, pri malih plesih kvintet pod vodstvom g. Lichtl-a.

(*Družbeniki c. kr. kmetijske družbe kranjske*) imajo, kakor smo že včeraj poročali, občni zbor v Ljubljani dne 28. januarja t. l. Spored obravnavam je sledeči: 1. Predsednik prične zborovanje. 2. Poročilo o delovanju centralnega odbora. 3. Predlog družbinega računa za l. 1883 in proračuna za leto 1885. Račun in proračun, ktera družbeniki že v rokah imajo, razporejena sta v nadrobni razgled v pisarni družbe kmetijske. 4. Poročila in predlogi podružnic in predlogi posameznih družbenikov po predpisu § 19. družbenih pravil. 5. Volitev enega odbornika v centralni odbor, namesto po § 22 družbenih pravil izstopivšega. 6. Priznanje častnih diplom za hvalevredne zasluge o poljedelstvu. 7. Volitev častnih in dopisujočih družbenih udov. 8. Poročilo o podkovski šoli v Ljubljani.

(*„Slovan“*) došel nam je v novi obliki. Na čelu mu je slika treh mest: Ljubljane, Moskve in zlate Prage. Uvodni članek ima sliko in članek o ranjem škofu, dr. Pogačarju. Jako krasni ste sliko: „Rojstvo Kristusovo“ in „Slap Savice“.

(*Loterija „Narodnega doma“*.) Pri žrebanju dobitkov „Narodnega doma“ zadele so nadalje dobitke naslednje številke: 38.000, 71.925, 49.475, 80.981, 58.757, 26.917, 70.936, 24.471, 44.494, 55.578, 12.697, 10.817, 59.935, 79.026, 93.037, 25.057, 50.479, 48.284, 89.616, 99.297, 76.820, 37.295, 94.949, 76.765, 57.725, 87.685, 49.139, 33.150, 26.514, 96.654, 57.446, 28.490, 60.363, 1423, 73.323, 2224, 55.207, 14.513, 68.071, 94.709, 47.005, 66.720, 77.642, 39.136, 61.639, 4704, 70.365, 34.798, 59.435, 43.389, 28.162, 64.813, 89.642, 43.823, 27.410, 94.051, 98.979, 3184, 25.920, 4051, 74.646, 14.093, 32.033, 44.026, 60.293, 97.566, 62.349, 84.135, 46.838, 5387, 24.713, 14.679, 19.807, 22.005, 49.928, 55.610, 88.443, 33.767, 91.585, 43.486, 90.548, 92.783, 44.558, 62.311, 26.504, 55.026, 73.767, 24.414, 65.391, 36.864, 59.011, 74.858, 80.474, 90.907, 42.429, 9762, 89.291, 36.524, 96.386, 21.479, 72.628, 80.894, 81.923, 82.985, 48.457, 38.966, 20.181, 81.223, 69.774, 16.591, 76.994, 19.593, 98.385, 41.510, 46.609, 80.420, 1279, 9435, 71.170, 57.811, 999, 40.792, 39.966, 97.961, 35.026, 43.347,

15.755, 17.191, 99.683, 81.030, 58.668, 88.621, 37.360, 81.703, 33.023, 73.274, 50.905, 2493, 32.079, 27.975, 34.875, 40.290, 13.530, 99.739, 37.604, 57.314, 3313, 73.891, 23.982, 13.585, 57.814, 92.096, 82.509, 76.190, 35.902, 14.684, 38.292, 2729, 85.000, 23.364, 69.012, 1715, 31.246, 72.868, 82.718, 38.533, 16.565, 92.348, 94.646, 10.668, 48.937, 18.377, 49.166, 51.800, 70.862, 45.215, 65.957, 99.936, 41.581, 36.903, 69.346, 67.428, 60.345, 41.445, 48.085, 7581, 94.945, 46.696, 39.156, 93.301, 64.552, 81.860, 88.521, 36.326, 3388, 18.020, 58.706, 13.431, 92.445, 19.342, 34.459, 49.406, 25.410, 55.705, 52.680, 91.499, 36.036, 7028, 8951, 21.013, 11.921, 54.076, 94.063, 32.184, 76.125, 81.982, 95.721, 27.607, 290, 96.492, 99.133, 710, 3803, 23.445, 74.263, 93.071, 96.341, 75.548, 92.490, 58.964, 2574, 63.067, 57.367, 80.563, 34.399, 44.068, 49.558, 99.530, 92.610, 80.975, 93.173, 92.230, 34.238, 55.554, 44.976, 36.787, 75.167, 90.366, 27.851, 99.623, 66.716, 23.358, 24.099, 60.286, 31.861, 93.879, 99.939, 46.299, 57.480, 88.664, 63.856, 22.994, 16.893, 9459.

(*„Šac“ so našli*.) Resnična dogodba. Piše se nam: V nekem kraju Ljubljanske okolice — na Dolenjskem — so „šac“ vzdignili. Kako? Oče je bil prisiljen svojo hčer — omožiti, zato ji ni hotel posebne „bale“ napraviti. Le nekoliko denarja (dote) je obljubil in staro skrinjo, ki je že mnogo desetletij pri hiši in zato bila pod streho vsa odimnjena. Pošljejo tedaj po mizarja, da bi nekoliko skrinjo poobljaj in popravil za „balo“. Mizar pride, stranice pri skinji obla, pa po glasu prostor med stranicami spozna, — nekoliko pogleda — in skrivne vratice najde — odpre in — ondi „šac“ — najde. Bile so hranilnične bukvice za več stotin goldinarjev — 18 sto — po katerih je pred 10 leti hranilnica Ljubljanska popraševala; v bukvicah za 130 gld. starih rudečih petakov in zraven je bil mehur — poln zlatega in srebrnega denarja. Pošten mizar pokliče domače, jim pokaže „šac“, po katerem vsi hlastno padejo in si ga razdelijo. Koliko je bilo, se ne bo zvedilo lahko. — Čegava je pa bila skrinja in drugo v skrinji? Grdega skopuha, ki je pred 10 leti po Ljubljani beračil, se o fižolu hranil in naposled več tisoč goldinarjev zapustivši, brez križa in sv. zakramentov v Ljubljani umrl. O svojem denarju v skrinji ni nikomur razodel in tako skoraj lakote poginil, ker ni mogel osebno na dom do svoje skrinje priti, in tudi nikomur ni hotel povedati, kaj je ondi v skrinji doma v podstrehi. Se vé, da ta skrinja ne bo več v podstrehi, ampak se bo sežgala in z mamonom, ki je bil v nji shranjen, napravila se bo imenitna politirana omara. Tedaj preiskujte stare skrinje!!

(*Preč. gosp. dr. Anton Mahnič*) je postal vrednik Goriškega nadškofijskega lista „Folium dioecesanum“.

(*Poštenjak*) oglašil se je v Trstu. Te dni zapazili so pri podružnici kreditnega zavoda v Trstu, da jim manjka v okroglem številu 9000 goldinarjev. Včeraj dopoldne oglasi se pa vodja neke Tržaške papirne zaloge z denarjem. Oddali so mu namreč pri blagajnici dva zavitka s pedesetaki namesto dveh zavitkov s petaki in je poštenjak na ta način namesto 1000 gold. po zmoti 10.000 gold. potegnil. Poštenje mu izvestno ne bo na škodo.

Razne reči.

— Redek dolžnik. Dunajski župan je dobil v prošlih dneh dopis, v katerem mu neki neznanec z južno-nemškega mesteca pošilja 50 mark, naj jih odda krojaču in čevljarju, kterima je leta 1848, tedaj pred 36. leti — pred svojim odhodu z Dunaja, ostal dolžan vsled svojih slabih denarnih razmer. Vestni dolžnik podaje tedanjo addresso obeh. Ako jih ne bode moč dobiti, naj se oddajo ti novi mestnim revežem.

— Zakaj ga niso izvolili? V angleških listih se čita ta vesela povedka: Neki plemeniti občan kandidiral je za mesto Lordmayor-ja. Vendar niso ga izvolili, vsled tega, ker so njegovi volilci izvedeli, da je njegova žena v drugem stanu. Mesto London mora namreč vsaki „ženi mayoress“, ktera porodi v tem času, ko je njen mož v službi, kupiti srebrno zibel. To pa je precej drago. Zadnjič je moralo to storiti leta 1878. Sedaj pa so si hoteli občanje ta dragi „luksus“ ohraniti in zato dotičnega kandidata niso izvolili.

— Poslednje obglavljenje vršilo se je na Francoskem pred kratkim v Calais. Obglavili so belgijskega čevljarja, ki je svojo osemnajstletno

hčer umoril. Guillotina postavljena je bila v predmestju Crèvecoeur in pričujočih je bilo 15000 oseb. Nu, Francozi, ki imajo že tako vroč tempenament, pač ne trebajo takovih prizorov.

Telegrami.

Praga, 8. januarja. Konkurs je razpisala okrožna sodnija v Češki Lipi čez premoženje Avgust Tschinkelnovih sinov v Schönfeldu. Konkurne mase oskrbnik je trgovec Samuel Grätz iz Rumburga, namestnik njegov pa dr. Bartel v Lipi. Dan imajo na 19. januarja.

London, 7. januarja. Nemška korveta „Gneisenau“ odjadrala je z nemškim generalnim konzulom iz Kapa proti Zanzibaru, da, kakor pravijo, po želji ondašnjega sultana vzame Zanzibar pod nemško pokroviteljstvo.

Tuji.

4. januarja.

Pri Malici: Grofinja Welsersheimb, zasebnica, iz Bleda. — Baroninja De Traise, zasebnica, iz Ljubljane. — Vitez Gutmannsthal, grajšček, iz Trsta. — Guschitz, trgovec, iz Trsta. — Globočnik, zasebnik, s soprogo, iz Železnikov. — A. Naschitz, uradnik, iz Budapešte. — Hugon Borass, c. k. poročnik, iz Budapešte.

Pri Stonu: Glazmann, trgovec, z Dunaja. — Rosenberg, trgovec, iz Siska. — Anton Barto, gojzdi oskrbnik, iz Poljan. — Marija Hafner, iz Zagorja. — Sor, trgovec, iz Monakovega. — Miroslav Stenzl, disponent, iz Reichenberga. — Ernst Faber, dež. poslanec, iz Kočevja.

Pri Južnem kolodvoru: Josip Lemisch, jurist, iz Innsbruka. — Janez Pammer, agent, iz Trsta. — Jurij Mussenbichler, fabrikant, s soprogo, iz Knittelfelda.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

8. januarja.

Papirna renta po 100 gld.	82 gl. 50 kr.
Srebrna „zlat“ renta, davka prosta	83 „ 50 „
4% avstr. zlat. renta, davka prosta	104 „ 75 „
Papirna renta, davka prosta	98 „ — „
Akcije avstr.-ogorske banke	865 „ — „
Kreditne akcije	294 „ 10 „
London	123 „ 70 „
Srebro	— „ — „
Ces. cekini	5 „ 80 „
Francoski napoleond.	9 „ 77 1/2 „
Nemške marke	60 „ 35 „

Priznano nepokvarjene izvrstne
voščene sveče

izdelujejo

(8)

P. & R. Seemann v Ljubljani.

V *Katoliški Bukvarni v Ljubljani*
je dobiti:

**DUHOVNO
PASTIRSTVO.**

Slovenskim bogoslovcem in mašnikom

spisal

Anton Zupančič,

profesor pastirstva.

I. del (oseba pastirjeva, homiletika, katehetika)
stane 1 gl. 20 kr., po pošti 1 gl. 30 kr.

II. del (splošnja liturgika, ljudske pobožnosti, brevijar, sv. maša) velja 95 kr., po pošti 1 gl. 5 kr.

Dva zvezka še izideta.

Šaljivi list

„JURIJ S PUŠO“

nastopi II. tečaj v večji obliki,

prinašal bode primerne slike ter velja za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 50 kr., za četrt leta 80 kr. — Denar in pisma naj se pošiljajo pod naslovom: Vredništvo „Jurja s pušo“ v Trstu. (3)

Tisk „Katoliške“ Tiskarne v Ljubljani.